

האולטימטום

הראשונה בהיסטוריה של ישראל. השגריר האמריקאי המיועד לישראל אמר בחו"ל שהוא יכול לפנות ל...סנטוריים ישראלים... כשם שדינין יכול לפנות לסנטוריים אמריקאים.

בתוך המלכודת

איך נכנס יצחק רבין למצביבש זה? כשאר החל המשאומתן להסדר ביניים, בעידוד ישראל ו... אחרי ביקור יגאל אלון בווינגטון, היה ברור לכל ברדעת כי יש תנאי מינימום מצריים, שהנשיא סאדאת לא ירצה ולא יוכל לזון מהם. עיקרם: החזרת כל איזור אבוירודיים, המיתלה והגדי, תמורת דחית המלחמה לזמן מה.

צעדה לתוך מלכודת: קיסינג'ר והרבנים גם הפעם ביקש רבין להרוויח זמן, כדי דגגג את הכדור עד להתחלת מערכת ההכרזות האמריקאית. את האולטימטום של פורד, יש קץ לתיקוה זו.

ה ידיעה חיתה קצרה ומוזעזת: הנשיא ג'ראלד פורד קיבל את שגריר ישראל לשיחה. השיחה נמשכה עשר דקות. בחיים הדיפלומטיים, יש משמעות מיוחדת לשיחה בת עשר דקות. זהו הזמן להגשת אולטימטום. בעשר דקות אין זמן לחילופי דברים, ולא כל שכן לחילופי דעות. הזמן מספיק רק למסירת הודעה בעלפה (הקרויה בי לשון הדיפלומטיה: "ורבאל נוט", איגרת מילולית). המזמן מקבל את המזמן, לרוב בעמידה, משמיע באוזניו הצהרה. המזמן רושם לעצמו את הדברים בכתיב, לרוב בעמידה, ומסתלק. זהו מה שקרה בשיחת פורד-דינין. הנשיא הודיע לשגריר ישראל שאם ממשלתו לא תקבל את הצעת ארצות-הברית להסדר ביניים, היא תמצא את עצמה מבודדת. בשלב הבא תכנס ועידת ז'נבה על-ידי שני היושבי ראש, ארצות-הברית וברית המועצות, ללא הסכם מוקדם אמריקאי-ישראלי.

חזרה ל-1956

כך, במהרה אחר, הגיעה העימות הישראל-אמריקאית לשיא החמור ביותר מאז 1956. בעיקבות הקנוניה הישראלית-צרפתית-בריטית שהולידה את מיצב-קדש, הגיש הנשיא דווייט אייזנהואר אולטימטום לישראל. דויד בן-גוריון הסיק את המסקנה, ונכנע תוך 24 שעות. הוא הודיע אז כי החליט להתזרזר את כל השטחים שכבשה ישראל. קיים דימיון רב בין שתי הפרשות. בשני המקרים סמכה ממשלת ישראל על העובדה שארצות-הברית עומדת לפני הבחירה לנשיאות, וכי הנשיא רוצה להיבחר מחדש וקוק על-ידי היהודים. בשני המקרים היא טענה בחשבון.

שש הזיתות

ה תנשנות בזאת, קשה אף להעלות על הדעת את תוצאתיה הרוחניים. לא לשוא קבע בן-גוריון לעצמו כלל-ברזל: למנוע את הדבר בכל מחיר. המאבק מתנהל לפחות בארבע זיתות: 1. כלכלי. שום שראוצר ישראלי אינו יכול לחשוב על כך, מבלי להסתכן בשבקי לב. בשנה האחרונה לא נכנס לישראל אפילו מיליון אחד של דולרים כהשקעות-חוץ. להיפך, בעלי הון אירופיים מימשו את זכותם להוציא את המטבע-הזר שלהם מישראל. חרם כלכלי אמריקאי עלול לגרום להתמוטטות. 2. נשק. סתימת צינורי האספקה תהיה אסון. 3. או"ם. הערבים יכולים עתה לסלק את ישראל מי מוסדות האו"ם בכל עת. הכוח היחידי המונע זאת הוא האיום האמריקאי הנגדי. בהיעדר תמיכה אמריקאית כזו, צפוי גירוש ישראל מעצרת האו"ם וממוסדותיו. בהיעדר וטו אמריקאי, יכריז לה התקבל כל החלטה אנטי-ישראלית במועצת הביטחון. 4. ז'נבה. כפי שאמר פורד עצמו לדינין, תזמן ישראל לז'נבה, כשארצות-הברית תפעל בה למען הסדר-יכול שיכלול חזרה לגבולות 47 ביוני 1967 והקמת מדינה פלסטינית, בצורה זו או אחרת. תיתכן הומנז אש"ף לוועידה. יש גם חזית המימית, החמורה ביותר: יהדות ארצות-הברית. כאשר יצא רבין מן הבית-הלבן בתום שיחותיו עם פורד, הוזמן לשם נציג פנימי של יהודי אמריקה. לבין נרמם בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, יש לחץ הנשיא על יהדות אמריקה עשויה להיות יותר חזק מלחץ יהודי אמריקה על הנשיא. המימסד היהודי, ששימש עד כה נשק בידי מדינת ישראל, עדין לחפור נשק נגדה. הקמת "הלבני" ערבי-אמריקאי בווינגטון, והזמנת ראשו לפגישה הפגנתית עם הנשיא פורד, רומזות באותו כיוון. היהודים רגישים עתה מאוד לאפשרות שייאמר בפומבי כי הם משמשים סוכנים של מדינה זרה. נגד ממשלתם ועמם, בשעה שעל אמריקה מאיים משבר כלכלי בגלל הנפס הערבי, הדבר עלול לגרום לגל של אנטישמיות חסרת-תקדים. ממשלת ישראל כבר קיבלה קריאות אס-איראס מיהודי אמריקה. יש גם חזית שישית, שעליה דובר בימים האחרונים בפעם

במדינה העם טרור טוב וטרור רע

הטכס הממלכתי לזכר יוצחי הטרור מוכן היה מוכן - אך הוא נגד את תעמולת הממשלה

זעמם של הבריטים היה מוכן. אלהו חכים ואלהו בית-צורי, שהובאו השבוע לקבורה בישראל בטכס ממלכתי, בנוכחות שרי הממשלה, הרגו את חבר הממשלה הבריטי, בן מישפחה בריטית-אירית מכובד. דת. הטכס נתן בדיעבד גושפנקה ישראלית ממלכתית למעשה-ההרגיה.

כדי ברגע זה עוסקות כל שלוחות-התעמור לה של המדינה, ושל הגופים היהודיים ה' במסגרת-הסברה בלתי-נלאה נגד הטרור. ישראל מתוארת בתעמולה זו כ' דמות מדינה מכובדת, שומרת-חוק ושונאת אלימות, המגנה את הטרור על כל צורר-תיו בעוד הפלסטינים הם טרוריסטים, רוצי-חיים מבטן ומלידה. אש"ף הוא "אירגון-הגג של הטרוריסטים", וכל התומך בו נתון את ידו להרס-המדינה הטרור בעולם.

נשקה של החלשים. הממשלה נתנה את ידה לטכס הממלכתי, ואף החליטה פידאיון חיים תמורת עצמות המתים, מפני שלא היתה לה ברירה. מעשה חלים ובית-צורי גרם בשעתו ל' וויכוח לאומי סוער, לגינויים קיצוניים ו' לקריאה למסור את "הפורשים" בידי ה' מיטרתה הבריטית. שענינתה את אנשי ה' מחתרת הווציאה אותם להורג. אולם כיום, אחרי דור, נשכח ויכוח זה. כימעט כל הציבור מסכים שמותר היה או ללוחמים עבריים להשתמש בנשק הטרור, מפני שלא היתה ברירה, יש שאין לו מדינה וצבא. יכול להילחם רק באמצעים כאלה. אולם מכאן נובעת גם מסקנה לגבי אויב-בי ישראל כיום. המפעלים נגדה שישות של טרור - אם כי במהדורה חמורה ו' קיצונית עוד יותר, גם לפלסטינים אין מדינה וצבא.

מי שמגנה טרור בכל הנסיבות, מוכרח היה לשלול את ההפגנה הלאומית למען שני-אלהו. מי שקיבל את הטכס בהכנה, מוכרח להסיק מכך את המסקנה שרבים ב' עולם מתחייסים באותה הבנה גם למעשה של הטרוריסטים הפועלים כיום נגד ישראל.

בחירות הכלליות הכל ושנתה הכל ושאר במקומו

מאז הבחירות עברו כמה רעידות-אדמה על המדינה - אך הבוחרים לא השתנו המישאל שנערך על-ידי החרבה הירושל' מית דיווח וסיפור היה פיקאנטי מבחינה אחת: הוא היה הראשון שנערך על חלוקת קולות הבוחרים כיום, שנה וחצי אחרי ה' בחירות לכנסת השמינית. בתקופה זו אירעו דברים רבים, גולדה, שעמדה בראש הרשימה של המערך, סולקה מתפקידה, יחד עם משה דיין ואבא אבן. רבין עלה לשילטון. אריק שרון התפטר מן הכנסת. היו תהפוכות בענייני חוץ ו' פנים. איך השפיע הדבר על ציבור הבוחרים? תוצאה מדהימה. לפי המימצאים של המכון, שערכו את הסקר למען דיונות (המשך בעמוד 28)